

Dr. J. H. Bosch

10/14

Uw levensloop of hun eerlang en aan myne kinderen overlaad.

Ik werd in 1798 te Amsterdam geboren uit ouders tot den fastoerlyken burgerstand behorende. Mijn vader was een oprecht, braaf, eerlijk en keurzaam man, die den adel onder en over to den rok droeg. Van beroep was hy, architect van men tegenwoordig zeggende, maar toen schreef hy zich eenvoudig Mr. Timmerman, in welk ook hy een keurvol licht betraamt vond, en door stipt en goed overleg rich enig vermoogen verwierf. Van mijne moeder moet ik mij weinig de herinneren, zij overleefde het kassambesitden ik na weltyds acht jaar oud was.

Ik heb drie kinderen, waarvan ik de oudste was, bleef mijn vader als medewoner met onze opvoeding belast, maar in hy werd bygestaan door de medene el uller, een andere vader mijner moeder, een edelgeoordeone vrouw die wel pligtheft maar heel weinig liefde bleef.

Hoe weening kinderen, die tot volwassen leeftijd kunnen ouder, kunne medede mogen behorenden, zusschen het onschatbaar geluk dat hen boven duizenden den deel valt, om ondersoonden te slaan. al te vroeg met het regeert ^{ouders} liefde de ouders; deacht van schelikt en wat vader sprake in ongedien en geenslaakt voor kindertlyk gekensel, spel of rust spanning. Al dan my geenskelorlyk, gevoegelyk aaruit myne kindersheid herinneren. Toen ik negen jaar oud was, werd ik naar de vergaande Fransche school gezonden by een onderwijzer, die zelf zovallik op me geoordeelen leefde by de merke al zeer weinig bekwaamheid bleef, het onderwijst konde hem op zeer laagte by ons schooler luet ontbrak het myniet, zoodat ik na twee jaar de kindende hooge school klyde geplaatst werd, maar ook mijes van gelyken leeftijd 10-12 jaar had.

In 1810 herdronde mijn vader om een edelge maar o. Derzome vrouw van zijn leefdyd, met wie hy by de huistlyke geweldientlyge byzanten komen van dien tyd, konnis had gemerkt, mer verdanigheden en karaktyer by niet anders kende dan uit den lof van hare zonne vriendinnen, voor ons was dat kind en konst al hand verdaen ^{ten} in kinderlyke onnoozelheid, maar ongeluklyk bleef meldra dat my van Scylla in Charlat's waren zonnely, harde loofen veng werden by kinderlyk handeld, spelen werd onniet gegund, in bydel leren, het leren van eatachismen en Palmen mogten me ontpanning zoeken, al het andere was zonde. Hoe innighel ik de noornheid verdocht, die aan de jeugd ontscheft was haar behoorten rechtmatig bekomp, kinderlyk genoten vergelove. Byheid.

Tot oocmaast van ongeluk bespeiden my na enige maanden, dat onze mede moeder zich de bridinging aan geestlyke dranken, en dat de huishouding zeer vermaer loofet werd, naardor de huistlyke rust oerstoord en onze vader nog meeliger werd, die brandien met klenstoring ons onderheid de kampen had, daar zyne zaak negens de slaakte by den hard aekkerding zovallstoen met zovollen het geval was, nadat Napoleon I onstand by Frankryk had ingelyfd. Niet alleen vonden handel en rysoerheid. idel maar ook had hy die vanden doord de vier ceeringder staatscheuld van hun vermoogen beroofd. Pre 13000 - aan inkomens besa, xere voortaan niet meer dan 10000 - van zyne speelden te klen, en onder de slaaktofers behoorde ook mijn vader. Niet bestand om aan die openwafeling van rampen het hoofd te bieden door verdriet overmand maakte de deuring, na twee jaar bukkering gencevde zyn een einde aan zyn leven gedurende welken tyd al te was overleed. Waahy in gelukker byden

had bijeengegaard. Nadat zijne vrouw genomen had, waarop zij, volgens kerkelijk
verdraiden recht had, bleef voor ons kinderen niet over. Het kind overleed
nied het dootschietwoord voor mijn arme vader en moeder 12 en 1 jaar oud.

De heurige tijden noodzaakten mijn vader om mij in 1811 van school te nemen, dat
was voor mij een ongeluk, dat ik met alle inspanning niet de boenen gekomen;
ik was toen 13 jaar oud en had niets meer gelderd dan slecht schrijven, rekenen, het aan
de regel van drielen, een heel klein beetje Franschen aardrijkskunde, geen vollen
kalk of geschiedenis, zoo slecht toegewest, moest ik de wereld in treden en begon aan de
schaaftank, in de overplaats van mijn vader, een vak dat mij geheel niet beviel.

Geluk hij dat enige maanden later, een aangehende vader van mijn vader, die te
Baarlem bij hare rijke kinderen inwonde, op de gedachte kwam om mij die haar pech
was de logerende vaders, dit woord. Ingeest en met de kerkhuis had ik in drie uren
Haarlem bereikt, maar ik in een groot huis op het Spaarne. Gehoort door de familie
met een hartelijkheid, werd ontvangen zoo als ik nooit onder vonden had, vooral van de oude
dinde die mij zoo lief kreeg dat zij mij geheel bedorven tene hebben in dien ik lang genoeg
in de familie gebleven ware. Welken mereldt vangers mocht ik daar smaken, de neten
daar doorgeeft, zijn de enige lichtbenden in mijn jeugdig leven geweest, zijt aan kinder-
lijke vreugd, maar ook aan ontraddelijke inloeden, door den omgang met andere knopen
van mijn leeftijd.

Toen ik na eenige weken thuismaats moest keeren had mijne goede tante denkt dat ik
als eene bij een chirurgijn in de eer zou gaan voor welk ook ik sterke weigening had en
de heer Logeman, een gekocht chirurgijn, die een grove praktijk had, delogde een man
van mij te zullen maken als ik maar leven wilde maarsaentel mij gansch niet onthak, maar
de lermester kildgen woord, hij dreigde mij over zijn armenpraktijk en ten mijn vader
stief, Februari 1814, was ik hem daarin oon dootul dat dat hij aanbodt mij geheel in
dienot de vennen tegen korten inwoningen fto. - in het jaar. Ik had die man reeds als
een kieldore, hartvochtige ook leeren kennen, en zeker zo ik niet te getemd hebben in
die ongunstige conditie, indien ver maar een andere negdan het Heerhuis opengenoet was.
elbedig onderwierp ik mij aan de harde dienstbaarheid, die maar de dragen wil bij ge.
mis dan liefde, troost en opbeuring van mijn patroon of zijne vrouw, zij waren kinderloos
en familie had ik niet dan mijn drome overdoen lende die lerkoud was met een
goed brood man die zij melkdra onder de Christelijke pantoffel had, maar hij ziek met
gelatenheid zegde, hij had een dochter uit een vorighuvel, die door mijne hand gnost.
niet voortvoeld, maar ik eng opgevoed werd.

Reelde heerscher niet daard man op zijn kantoor slechts fbov. verdiensten verder
heeft hij het voort gebracht, en sonderlijk genoeg hadden die menschen door spraaksambud
en goed overleg het voor gebracht, dat zij van hun overgelegd kapitaalgebeven konden
ken de man de ord genoden was door zijn kantoorboek.

Bij die familie bracht ik mijne zondagen van's middegraver uur tot avond's dien
uur door, want tot 12 uur moest ik de ergste patiënten helpen dan naar de midde-
kerk om de aerselende catechismus preken aan de hooren, dat mijne tante niet meer

lyk en plichtmatig vond, eerder werd ik vergaet op boekpredikaties en psalmgezang
 Daar myne hande zich verplicht hielden my in den uren des Heeren voor te gaaven
 op de Sordem. De zondag moest geheiligd worden, een enkele maal voorloofde men zich
 in den uren een wandeling op de Amsterdamsche singel of in de plantage, woogingen,
 de dagen van uitspanning over my voorby, dewijl ik de overige van 's morgens zeven
 tot 's avonds acht soms tot tien, Amsterdams moest doordrazen van de ene arme rijk naar
 de andere. Ilegitimiteit uit afstalen di in andere, junkige. Kelders dan weder 10 of meer
 stappen hoog klimmen maar dompige volder kamers of afsluring naar gebouwen er
 mede regel was, om vonden en oude hantouren de verboden die afkeur en volging
 zoeken kon kwam ik dan 's avonds afgemast, nat giregend of bemuurd de huis dan
 vond ik een ledig kamertje zonder vuur of licht dat nooit versterkt werd, maar ik
 maar zelden goed gedroegde kleren vond om mijn makke pak de vernigelen, zeld
 meest ik 's morgens de doornaderde schenen van den vorigen dag nader aantrekken,
 daar myne 160 - in het jaar my niet kleden de noodige kleeding voor al schoenen
 aan de schapen welke ik zo goedig verkleet. Daar geen knaagde kon over schieden
 om een klofke huis of andere plaats van ontspanning te zoeken, om de avonduren
 iets gezelliger door de brengen dan bij de meid in de keuken dat gen al te best goed
 schap was voor een jongeling van 17 jaaren vooral geinig geschikt om hem te bescharen
 en goede manieren te leeren, en doch, na die keuken en haar warme haard mijn
 eenig des vluchtwoord als ik bitterde van koude, of kleren milde bijde temp die wel aan de
 nield maar niet aan my toegestaan werd, die men en probeerde, die de 500 - ver,
 diende door de stad voor de armen praktijk aan den Heer. Logeman beschikte, die
 bevoofd had een man van my te zullen maken, maar daar toe een weinig deed als
 gijderer. die dit schrift onder de ogen te krijgen mocht.

Alteek een doorgaand schoof gelaat mocht hem welwillend woord, maar slechts berisping
 had hij voor my over en meestal onordend
 Daar ik een afkeur had van mijn kran, wie zal het waaken. 'maer myne armoede, onkunde
 en hulpeloosheid. benamen my den moed om hem te verlaten en te bekuren de keuken,
 maar xer ik te recht komen en twien mand my in dienst te veld nemen dan moest ik in,
 met serbongeren, daar ik de pier was om bij verre bloedsermanen te bedden, maar ke
 ik my eenmaal vernederd had om aan ene schakelijke nicht te bevaan van Nierop, 160 -
 der leen de vagen voor den aankoop van boeken en het betalen van college gelden bij
 Profyfor Wolke en vander Brugge.

De kleine som werd my gereigend en ik moest afklien van boeken en onder myt en
 dat waren doch de onmisbare middelen om uit myne ongelukkige hulpelooze toestand
 te gmaaken. Dat ik aan myne lurlust en de kucht om vooruit te komen niet kon voldoen,
 was het heurigheid in mijn 'kleurige bestand daar ik anderen hun tijd zag verbaaren
 die in het reum genot der leermiddelen waren die mij die er naar snakte, zo onbarm
 hartig door 't lot ontboden vorden.

Er was dat als in Amsterdamsen chirurgijn's bruingeschenken die aan onbemiddelde
 jonge. Keden vóllege gaf in de genuesen heilkunde om hen op te leiden voor platte lands

gemeenschap, en in dien tijd mende de regering bevestigde er voor de dooper kerk hogere
inrichting, de eischen niet getuigd de vanden, zijt en den heil wel met wat minder bekome,
mannen d'even en zo is het gebleven tot 1800 toe. Dr. Brugjes was zeer billijk in zijne eischen,
voor een halfjarige cursus vorderde hij slechts 500 — maar voor mij was dat een inkome som, die ik
geen kans zag te brengen, in dien nood kwam mijn goede om cibola man de hulp, hij
verhoorde mij van zijn eigen de ber in komen 100, om die tegen de debelen en de hoopst noodige broden
aan te koop en. het groter melk daad dan d'ere is zeker voor taan iemand de vering, en voort heb ik
haar in mijn volgend leven te vergelen en toch heeft de kraa men voort een kloftlek benijst mijner
dankbaarheid onllen waamen den mijne omstandigheden 1000 gul ruime geworden waren.
cibola vraagde en voort de vering hebben die oud is in ruime mate mogen smaken voor hetgen zij aan
mij gedaan hebben. zij bepleiden mij dat ik het christen de genestkundige dienst kon en mede in
Indië.

Daarom besloffen wijde Leiden woe weinig het gelukt en den vegen die zij met een handvol gold om
 zich heen kunnen oersprijden, niet door welke boze giften of bedeling aan nietvaardigen,
 maar door het kunnen helpen van hen die vergaarne ooruit zonden willen komen, maar
 niet kunnen omdat het hun aan de nodige hulpmiddelen ontbreekt. Hoe gelukkig was door
 het beris der eenige broeken, die ik hier en daar op een stallie voor het meeninge geld bij een ten
 brengen en zij bleven niet ongebruikt, daar ik den gansen dag ingespannen watom voor mijn
 hardvochtigen meester de lyder in de armen rijkende de waken, boven er voor mijn studie niet
 anders dan de vroege morgen en late avonduren voor waaraan wenscht laet in den nacht bij een
 vroege centk aarje yorig gebruik werd gemaakt om mijn aachtblykheid in alles in de halen.
 Cel eer dan 5 à 6 uur slaap gunde ik mij niet en gelukkig bleef mijnne gezondheid onder midde
 ontbering aan drooge kluren en meer dan gemone physische uing geest in spanning ongetroost ge,
 durende de vier jaar dat ik zulk een gewelvoort leven leiden moest.
 cbaar de beleving bleef niet uit, door mijnne verdereingen had ik de bevestigendheid
 van mijn' leermeester de Heer Bruijjes gewonnen en den zijne voortaan hetlyke bevestiging
 hield mij aanmoedigde om hem mijnne bekroonpenlontandigheden bloot te leggen welke
 mij beleden de onmisbaarste boeken van de koopten maar op hij mij zijn bibliotheek den
 Gebruide opemelde, welke niet ondenkst bleef.

Nog een ander lichtpunt oersehen op mijn levenspad, ik was 18 jaar oud en werd dood-
 lyk verliefd op Corine v.d. St. die 17 jaar oud en even smoorlijk op mij was en die ik dagelijks
 bij haar vader in de apotheek ontmoette, waar ik de med. cammen voor de praktijk van
 mijn meester moest klaar maken, die bevestigde, in de geneeskunde dat het verboden
 was, maar men dede daarop in dien tijd niet hoer naar. Zij was een heerlijk brunette
 met een paar vogen die tot in de ziel drongen en engelachtig. dat spreekte van zelf en
 het heeft geleid tot dat hare ouders niet van trouwen en er natuurlijk ook niet van mogelijk
 meken, maar dat zij een mooie blonde vriendin en een lieve toegeschiede tante had;
 met de eerste ging zij doorgaans naar de kerk en wandelen op de brideningels, natuurlijk
 kroop het dan dikwijls dat ik bij het uitsgaan der kerk of op de singels de beide meisjes
 ontmoette daar ik ook wel hield van een wandeling op de singels, maar door, ik mag het
 niet vertellen, wel een een arme patiënt ontbracht bleef vriensoverdenkend naar.

omstandigheden met een rich toelicht moest gewist worden. Alwaar zalige vuren waren het die mij zoo de kamers onder handdruk en een kusom een koekelele den eer doet merd nog dik mijn overhoofd als de lieve stonde. N.G. mij toegeliefsterde, omgeren's word konst Lovise bij mij thees drinken en zich dan soms zeer verbaasd aankeelde. Althans dan juist heel dwarsellig een droest kamersbrongem, waarbij het den volc een gebeurde dat stank. ik op haar kamer te dwars had en mij een kwarderje allen bleven, die goede stank die ik later niet leend van onbedachtzaamheid de dechelde, doch zij kinderboos had nictige. zo liepen ik de dechde haar gansen genegenheid en soekomen voortrooven, dat gelukkig niet misplaatst was.

Er waren geen ruimte om aankledigheid of heugigheid te denken en mij was die verben, den is een spoorlag tot oefeningen een kateman den gen overtoeking en nog niet meer van de mid, jes die mij aanhaalden omdat ik te in fragie krullend, omdat blottende mangenen xulle moge bruine vogen had, maar of te onn. ik reiken 19 jaar na midde de baard. nog niet komen endie na een grove kinderbaal om vergens als plakkelande haken meeder, verder stelde onse venschen niet, deze plaktung de krigen, ik zager de jongens recht uit dand dat iemand verkouwen ten vellen in mijne kundigheden welke trouwen niet veel waren. Of hoorn mijn laermeeder de soldende vond over het namen van de hepsdokter. maar toe zij mij aanpode en naar toe ik te hoorevend en ingevorte oes over mislukking in ekigendus 18 voering, het mijne onniet sprekelyke reugde. liep de tenamen heel goed af en in trouw bragt ik mijn diploma te huis en de goede het mijn barsche patroon onder de vogen als een schep soogt over zijn folieller, xuum daar zij mij niets kude, zich vermoedelyk deide dater niet aan worden xue en zij mij dus te langer xue kunnen en plikkeen.

Thy is bond verbluft te tijden, en het kostte hem moede mij te beleiden. Lovise verheugde zich wel in mijn succes maar..... een reis naar het zee vreden die ten minde een jaar xue duren. lachte haar niet doe, er werden xanen gekort welke niet kalen konden en een magure hoort was. celym beboog dat ik xue in reig gedaan tellende alleen raasen man die verhooren verdiende. Reug xue komen, daar in dien tijd nog de mening heerschte dat er geen betere leerschool voor een jong genskundige was dan een voot lot. ke. xis. Ofre daarvan derug kwam moest een kundig geneether xeren dat kon niet myden, de grove xong na nu maar een schepskap kende vinden die zich met xyn equipage aan mij midde beverhooren en dat ging niet gemaklyk. celyne jeugd en kleine gestalte merden meer in aanmerking genomen dan mijn schepshelmuende diploma, oeral it vordde ik het hoofd toe bitter. my die sleur, ideling viel, kan hij alleen geoolen die in omstandigheden al de mijne verkude en zich de niet om niet ontat op en waerop al xyn xep gebourd was.

Het waren dresse pynlyke drie maanden, welke ik onuckeloos met zoeken naar een schep doobragt maar by ik minige xrenkende bejegening moest verduen welke al mijn zelfoerterben der vordloeg. kindelyk kwam ik te recht bij een vrede kofschepken, die voor het eerste de groote oeraan den gaan daaren, het was een xine gaet in dorenen manieren nogge, heel matroos in xaktoentje kleding.

Den klein schepje de Wilhelmina van 200 last met 18 man equipage, waaronder vier jongens, had de prima Forstman xum beoetround om naar Prastara 40 soldaten over te brengen daarom moest er een doot dervan boord xijn, waerop de schipper Lileman,

die sich nur Kapitein Lettner und andersgen. preis vergütet haben.

Hy zonder dus geen de maas in xoo'n nietig blin oneroesen do lert yde nemen, mits hy hem vooreen prikt. Die krygen konen de kerk te komde, nich niet my, in de plaats van plo. a
Hy. - de gemont gage. Ra. - in de maand aan de bedden; ook die zerneding moet ik dichten.
en in dien kuren afstel byten milde ik de eerde en xoo my daecht de emgetand om aan den
gang de komen, niet haden ondg. bopen.

De overdeemonsterd en ontving ons mijn voorrecht die maanden gage vooruit (p. 1) zooziet was
it nog overtuiging en it dankte it voor al geld wel een overtuiging voor een goede uitbreiding
naar by bank met hare praktische spaarzaamheid myn de hulp toorn. Op een aankomst van
een inwijde blon laken schied met al minde, orgule knopen in de aankomst, getoet
melk myn wel sul de groet was, doch niet is te betalen gemaakt werd, daarby kwam een reuking
voet en p. 1. In dat het mende it er veld zien veld en de kig naar de groen veld met
ontzag onv. opzien. Door melde onv. lood geb. larde, jongelieden, die al v. onder arbeid
en inspanning in de ruimde v. kregen en niet konden vullen, dat kin d. v. k. in d. v. k.
belag ch. l. k. in d. v. k. maar v. k. in d. v. k. en v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k.
de hebben daar leg. v. k. in d. v. k. en v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k.
en v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k.
dat v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k.
de v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k. in d. v. k.

Ik kende van al die genogens niet, nooit had ik het daadwerkelijk aan kunnen nemen,
zelf kinderpeken waarom door mijn' ernstige vader vonthed gevonden, voor heel veel ver-
keerd begrepen goddiens met elke het mensderdom den zegenen geluk van streken vindingen
loote priester het edelste en heilige niet verlaagd hadden om hunne aerkuchlige oogmerken
te bereiken, en den menschen het leven te vergallen voor het nymme er door ook werd
op een' leeftijd dat andere kinderen en jonge lieden bereik en vergeloozen den megen.

Deze myne vernoorde jeugd minder bekeerd hebben, in dien ik by de mynen maar liefste deelneming en hartelichheid als vergoeding had mogen vinden, ik deed aan my zelven en eigen overpeinzing overgaden heeft myn karakter niet ongetreugd en ik heb gekregen, maar van ik my nooit heb kunnen ontlaan. Alle peyningen die ik er toe deed gingen my lonks af of omis. Lieden of hadden een tegenovergestelde uitwerking, met zekender in myne naaste omgeving, zelf myne kinderen breken de ik niet ontkagen, maar openhartigen zich voort onwelken waren zij d'ovit, een prettige huiselijke gezelligheid heeft het dan ook vaak ontkomen by gemis aan kinderlijkgewoel maar vader alijd zo vrolijk was, en wie zal er zich over verzoorden dat myn karakter een harden slove kreeg onder de veel leedzorg arbeid en inspanning. Als ik myn kinder en jongelings jaren heb doorgebracht maar in my niet de bewustheid dat mijn gemoeve over zachte handelingen zo over de heftige is en de voorhad kunnen openen en zachtbaar maken.

edek! ik heb het voorbitter gevoel het gehele levens door, als anderen mich verheugden in kunstbelevingen en muziek, dan liet mij dat gevoel looren onverschillig zelfs de heerlijkste natuurdooneen van het praachtig Indië. Ik liet mij koud en ik kon mij geen denkbeeld maken van de opgevoerdheid van anderen, noch van de lofsminnenge voorgeloo-

vrochtbaarheid van andere jongelieden met wie ik later in Indië in aanraking kwam; met wie ik moest omgaan die mij meer wisten dan simpatie inbreken deden. Van daar dat die Indische maatschappij maar in voordeel kon winnen; de bovenboon heeft mij niet aantrokken, maar thans is er mij regt te kwijgvoeld en op mijn gemak, naaraan de schuld ongebruikelijk aan mij lag. eindelijk las ik de rijkdommen van het gezins na op ik mijn'niemen looflaan als de kerk de zere beginnen.

De ontmoeting van 90. — werden met veel overleg en spaarzaamheid aangevond voor mijne zucht, king, dat de begaafte welk ik mede den samen met groot was de rijkdommen niet gekend te worden. eindelijk het afgeleid nemen van de reizen die ik kende. maar ik spoedig goed en met uitkomende van Louise kon ik het mij niet achen, zij schreide bitter en mij brak het hart vooral van figuren; regt dat wij elk ander eenige luyde en horen worden. Gebruikt van kelt. Door luyden kon ik van stank bij wie mij het laatste bijzen waren konden we onze overvloed die waren, nog een lange kus het na de laatste, en ik schreide mij van haar met wie ik docht eenmaal regt gelukkig de zullen worden. Hij en mijne zuster waren de enige mensen op aarde, die ik naar ik lief lief had, van wie de schelden mij maar viel. eijne zuster was een zacht lief en kinder over. meijde, dat oogenkijnde onder de harde krachten hardloosheid in het meekien, naarmen zij zich de zover mogelijk vregen kon.

Eedert den dood van onzen vader hadden wij ons maar zelden, niet eens althoud zondags na de middagkerk gezien en dit was de enige wijze zijde welke haar tot ontspanning was toegevoerd. Maar de zere was niet minder hard en zo mogelijk nog zwaarder boer dan het mijne, en ik maakte eenige die zij lief had, die haar nu en dan hoorde en medeling brak om haar te dragen. ebaard als ik zijde uit Oost Indië terug kwam; maar men volgde de denkkende van boven maar bevestigde te hebben om al een makel dreepte keeren, dan vooral anders voor den dan zou ik. . . . , doch waar we die jongste illuust herhaald, in voort zijn zij zindrenen, zij nylt rationa afgesheid, over het ik haar mogen wisten. Onze broeder was de eerste jaar oud. Een broeg zijn tot als meekind, door de algemeen liefdadigheid goed en gekend gemak. heliker, zij bereikte niet met een ramp het xoo nog de onder kelt, zogen tegeeflyk te de zindren, even meening als zij het onschadbaar geluk naar waarde nemen op zijde de stellen die kunne anders dat op vroedgen lieft d. hebben mogen, die de xoo vaak verdriet aan deden en tot in de ziel grieten.

Den 16 December 1819 nog geen twintig jaar oud embarkte ik de Amsterdam op de Wilhelmina, naar mij drijvende is bij den troeden en duden skurmen en het van rone planken op gelagen werd aangemeken; dat viel niet mede maar aan te rukken en zeelamen, viel niet te denken ook de tafel was de riel en mi quine, zij onderscheidde zich niet anders van de matorenkerst dan dat wij de beide stutten vonden. Maar in de kagijn kregen en een paar maal in de week, benesent groene en groene voren en bronnen dootsch in xoo gaen, de roerd en vrijdag schelkaring met goet; dan ~~was~~ omdat het plan van dandag voor onken kapitein was. zondags werd ons ration voo gebroed beschuit voor in de schepelschicht vernieuwd en dan eerst er een kips gelagt welke nadat er eerst doos angel ook was gebad, op tafel kwam om onder ons te nemen vordeld te worden. Eenmaal in de maand werd er een parken gelagter voren voor aan bord, naaraan we ons dan een paar dagen de goed

deden. Dit alles werd opgedischt in houten bakken op een tafel gedekt met een laken
zeil doek, welke op het dek met zeemalers en hand werd afgeschrobt alre al te ruilen stinkten
was geworden. Ofte op latere jaren op die zeewind al de melde en comfort gewoont natuurligke
kunnen geloven dat er over een halve eeuw welk een ellende op onze schepen beviel, waaraan
hooren onse kapitein wel schuld had, daar hij ons niet schrikte ontbeld, wat door de zeders voor
de kajuit bevelend was en dit bracht by onse passagiers de over een schaars, vreeskens. Daar was
een roesolde meeg dat zij met den doekement kommandant, luitenant komant en klein of leraar
gemaakten. Nadat er op den vrijdagdag vanden kuisen van dat alle ruimt zijn was gedromken
en men door wel prukken welk ander of genonden had, werd 's vonds de bokelaar opengeloken
en daaruit in triomf een kam en een paars asside de Boulogne, welke ogin drie maanden niet
mogen ruiken, naar de kajuit gebagten duchtig aangevloten, ook de kapitein die zeeds
naar bed vasonwester van genieden. Elks geneld werd hij niet zijn koor geligten in de kajuit
aan tafel op een stoel geplakt en genood maakt om de drinken te doen, dat de dolken zich
liet helgen allen met een slag end gerigt, hij bood zelf niet den minsten verstand om een
verklaring te tekenen door den luitenant. Hem voorgelegd over de slechte kajuit tafel, maar
hij de belofte onderzocht dat hij aan de Kaap vor binnen loopen om het ^{moedige} verstand voor de reis in de
hoopen, waaraan hij welk veld.

By mijn genis aan menschen en wereld kenit van de overnaamde maar kakepelyke begin
delen en echten, had ik onnadenkend dat per de lagonen van dit standje, dat zeker in mij
die dat de equipage behoorde niet de grondhoudingen wil zovalde kapitein my onder het oog
bracht. Het was reidat hij een orgijn te genen de subordina ke dat ernstige schafvordende maar
ik niet wel mist in de lingen. Welk ligh trokken de passagiers en niet het minst de militaire
kommandant partij voor mij, zovalde dit ongeluk met een ernstige vermaning afleef.
Omwillkeurig benik daar al een eind op reis geraakt benijf ik pas aan boord de Amsterdam
was gekomen. Het Noord Hollandse kanaal werd toen gegrasen maar was nog niet vol,
boord, wij moesten dus over Campus naar het Noord Diep maar op 22 December aankomen
om vervolgens op de reede een vreden wind af te waaken welke maar niet konnenvolde.
Drie volle maanden bleven wij daar liggen megens de gemind in den barren winter zonder
vont of uur. Kapitein aan boord van een schip was in dien tijd ongezond, aan zulk
een onvoorzigtege zwelkloofheid daakhoe minnend.

Ik was gewoon londe te liden maar was het bekende dat hij de londe welke ik in die twee maanden
aan boord doorlond, onse passagiers gingen zich nu en den mens en paar dagen te liden
aan den stelder in het lude veld en liden niet na mij aan de porren om mede te gaan om
alhamt over een voort aan de miserie te ontkomen, maar ik had geen geld om vertering te
kunnen maken en ik was te twyphartig om op tinnen kosten te liden. Hoe kijnlyk dat is
mijn leystel viel zal konlyk dion te begrepen kunnen worden myne kinderen die al
by over lode leysten en lingen noot dat ter de geniden viel.

Lindelyk 18 Februari brak de vreden wind door, het anker werd geligten wij gingen in zee.
Zonder droefheid of leed moeten verloor ik de kuisen van het vaderland welk het gerigt
naar ik zo lang met kommen en zag had moeten kampen, lyna zonder een helere
dag voor mijn gemorddeven, maar het mij genoeg aan van alle middelen tot beschering

en ontwikkeling had ontbroken, behalve teergeen, eekichheid en het leuen van den Bijbel. Naamelyk waren myn eenzaamheid in zee of op de banken en heilige N. N. ster m'lof, waarin my zeer schandig, stengenen sloepen oerboeren en meldre verkeerden my ingewonen dood, slecht eenige bademen van de smidderoogte af, dreigde onschuldig op deze bank de baraden de adoken. De pagagiers waren wanhopig en konden myne geladenheid niet de grippen in die geaerlyke orgen blikken. Zy waken niet hoe onverschillig ik voor het leuen was, maar aan ik dacht dat die onverschillighe nachten einde maken zou.

Legen den morgen beddaarde de storm maar vastlyk hoog liep de zee en slingerde ontschep, in zyn hadken een bek getregen en er werd besloten zoo mogelijk een haven te zoeken, meer en grond veranderde in ons voorstel en zoo tramen my den 23 Febr. 1818 aan den Helder. Binnen, maar de geleden schade hersteld werd. Den 25 eelaart staken my op reis voor in zee en dit maal door meer en vloed begonstigt bereikten my na 10 dagen albadra, zeer oer, drocht door een helare koninge, hemel dag aan dag.

Cebinder helder was myne positie aan boord maar ik beschonnd werd al een smeltelose, doordelen in in zachtheid had ik, hul meening de drom, gedurende de gheule reis konnen er geen vrieke van oel belang en dit was hier geluklyk daar ik my anders keker in groot serlegenhed zeer beoandem ~~ellen~~ daar het met myn gemenk en de getennet maar dan ik toen geen gering denkbeeld had al heel sober gesteld was, doch dat ontbakte ik eerst in lader jaren toen ik door vlydige studie eerst tot de overtuiging kwam hoe ontragelyk onmedend ik in alles was en my het my onverklaarbaar hoe de examinatoren toe gekomen waren om my een diploma van doktaraankund uit te reiken die kruiwagen nog voorpraak beraken aan drie kraachken die eek, het leuen en de gekonndheid van kyme 40 menschen of zie werd laererkonnd, Amelid niet al de loog de aekken my voor zelfschepingen loogmeed de leuen, herinnerde de zure kapitein den niet doender maat aan zyne meelgheid op de groenige al bij jens de matoken genoen was stad my kymlyk grifde. De pagagiers daer en de ingedroegen rich bi konder kupsch en oriendische aflyk tegen my maar ik was onder ten oot niet op myn gemak, kenne beschafde manieren en gepreken waren my orend en de loog c voort had ik my in kulle brengen konnen en dit poogde ik door stilvragen en een geresponde houding de verlog, Noa seer de slagelysche foltering daar ik onermalen my vloog gaf en door onhandigheid de benyken myner verraadloodde opvoeding leerde, maar over ik my niet meening schaande als het oiet meer de verbederen viel, zoo werd myn uergesnel onphordelyk geschrokken en gemakeld, Ophoort ik my bejoorde door oplettendheid en madeken my hem doeren laten eigen le. maken, maar in ik na eenige maanden vudelyk mel slaagde.

Oberigen soalter van de reis niets merkt ~~ma~~ dings op de leken, vaag dargen knamen zy in de temondbaar aan de Kaap de Goede Hoop den anker, niet degenetwaande de Wilhelmina en goede zeiler was en minigmaal 60 mylen in het eemaal aflegde. hadden ze toch een lange reis maar van ik de oorzaak eerst op latere zeuren keerde konnen, namelijk dat het niet de zee, maar kende van onsen kapiteinen en kerman niet wel beter gekeld was dan met kome gemes, kunsdige nedenschap. Er was een hand mach chroma meter aan boord, voor staking met minach, de scherders opgekhaald, men wist het niet made om te gaan, my overen voor als onze zeiler den voor twee eenen op de lozen octant, maar doer men niet ten naastendy ontstopte de breedte

my ons bevonden, maar de lengte kon niet dan bij gifting bepaald worden en ligt voor mylen van de werkeloosheid verschillen. Van het dierlijk mogden wy dan ook niet vernemen en elad werd alipst geheimgehouden, dazelyk moesten wy by het doen maken daarvan de keizer verlaten, welcke nog guldig achter ons guldelen werd. Hoe zyn we wy verzogd te zyt gekomen in de schoone baai maar honderde schepen de oeiligke antyphraat kunnen in zindens gedykt door het immer groene gebergte zigen met tellingen een aantal wit gespleisterde vallasalen opgehangen waren, d' waeren treffend soorniel soorniel, die voort anders dan het vlakke Holland aanschouwd had.

Niet kinder grooden stryd met myne economische begindeken ging ik er toe over een paar maandengage vanden kapitein de vragen om met de peylage en van al de kunenengaan, maar de kennismaking met de stad gaven niet meer, het water ouil en armoezig. Er werd besloten om de aacht wren van daar liggende staapstad de bevroeken, waer toe we plaats namen in een lange orlenragen met velen velen spannen welke ons langs myn lichte bergregen, eerst saorniel d' plaate omker bestemming bragt, waer we in een bearding Chorus by eenen keere Engelseke familie de genbillyken prijs in kochten. De Heer Deekend had aande velling abrievan aanden Heer Faure, president van het kee, reekthof, die ons allen als landgenooten veel beleefdheid bewees onsooral gelinde en al het merkwaardige liet zien. Op een dier by hem maakte ik kennis met den heer Bruins die bijzonder met my ingenomen schen, hij trachte my over te halen om my algemeenter aan de staap te gevelen waer niet dan Engelseke doctoren waren met welke nake de myn was bebrige Hollandseke familie niet in de heide sootand beiding leefden.

De Engelseke overtrekking was voor hun nationaal gevoel ondragelyk en de keefstake geleid tot emigratie der vrygenaaende Hollandseke beuren en de beving der vrye Republieken, welcke na jaren vordelens thans keijns vbrachtig sootwaert soeven, dan een ruime praktyk onder de Hollandseke families vachete niet ontbreken zide de Heer Bruins overdaar seker van, en onden staad hier goed. Gedurende het eerste jaar tal ik te huis sootwren verzorgen en mocht ge dan geen ruim bestaan hebben, dan kunst ge voor myne rekening naar Brakavia trekken.

Had ik maar wat meer zelfverdragen in myne kunde en andere maatschappelyke zucht, den beveren dan zou ik die doch niet d' geeliken had, het de moedige aanbod seker aangomen hebben, het was aanbortelyk genoeg maar ik durfde niet de vrant moedelykheid over de gerondheid en het leven der vbrige ingeketen en een groode stad vryen myke smaer, die nog niet de minde praktische croring aan het rickbed had opgedaan. Enlyfchen bragt ik hier de eerste gelukke dagen van myn leven door, voor vry en alles soloos geniedende was my een ongekende veldde en met vberren vordet ik de staapstad en ten die my voor veel genoeg had den aangedaan, om na zes dagen met een ledige deurs aan vordde terug te keeren.

Den vrygen dag gingen wy onder zeil naar Brakavia maar my na 38 dagen eis vbergenutis 1818 vberenden aan vbramen. Sedert onsoortkel van de staap had den my het veld der aanbort, aan pluim soe, schapen en vorken soot me geen gebreke, aan dappelen vanden vanden, drien van Linda's apelen soot in de ruinde aangebracht en de kapitein's cheen er zyne

schuldigheid achtergelaten te hebben, hij was vriendlyker en humaner van meêr. Albet de heer
 Schauker en David was it op een 'ner vriendt chapelijke voet geraakt, de eerste was klein door
 van den adoverast van der Tuuk, die drie dochters had, kuychen den 25 jaar oud, een twee
 familie by niet de logeren werd gevaagd en by mie ik deed veel melwillende begingend
 word, Van een paar dagen ging ik met den kapitein naar de wal maar we in het nemen in
 een klein logement aan de Boorn, dat geshouden werd door een konige uitgaadvoegde landrijke
 straliet Liongeheden die reeds 53 jaar in Indië was. Voor mij was er geen kamer. Dit
 gen, en ik moet mij op een bank der ruide leggen, doch den ganchen nacht kon ik geen oog
 sligt doen van roge de zovermen mustikien welke om mij hangen stonden en mij geen vgeubde
 van hunne angel geschoonden.

Toen ik 'smorgens met glojende zangen opstond en in de spiegel keek, dende ik voor mijn
 eigen gelaet terug dat ontragelyk gekovollen was mijne vogen deden in diepe kuylen de
 diggenen naunclyts kon ik de openen megnade wocking der vogleden, waerlygen compresen
 het arjen vntoeder goede diensten deed. Het eerste was ik in het heestijke Induatiende te
 aantkoren vntreug, den ik in den roegen morgen bruden kwam masen transport voor,
 deelden tot draang arbeid, die dedt mij in zware teknen van de kuykenhet de enkels
 geklonken worden, welker vreezlyk gerammel en inuxiek maakte dat mij in de ziel drong die
 noot zult ongelukkingen gekienhad. Tot daarop verschenen, politie opbasser met een
 slavin aan een doren, waer mede hij haar aan een paal begenover ontlagement bond en met
 een roeding geestelde; het mensch schreuwde en gilde erbarmelyk zonder dat het enige in,
 druk op haar heel schreende maken.

Na afloop van de straf oefening legde de meid zich op de bruck op den grond waar op de opba
 fer met zyn plakke voet de grond gelagen deden knedde en drukte waerly het bloed haar
 sarving door drong, het was een donkel dat mij een velling aenies.

Ik ging toen de Landstuaat door mandelen, welke toen nog geheel donond was, ik zag daar
 enige uitgemergelde stbrikschaeltige ondgasten voor hunne kuyken op de strop zikden
 in sarvingen kebas het koke ongenuegenieten, de meellen gekeken meer op cadavers
 dan de sende menteken, die mij en 'abeligen indruk gaven van de Konigijone van het
 vorden, welke zich telakra aan mij als vrasvonder toe den namen van mijne brachtlige geend.
 heid. In donbere stemming kwam ik aan bond derug, waer ik een paar dagen later de kooft
 krieg welke zo vryg werd dat de kapitein het geraden boond mij den 2 september naar het kooft
 daalde te vreeven waer ik onder behandeling kwam van den Chirurgijn majoor L. Doornik en
 schoef onvriendelyk many die seinig simpatie inboornede.

De k. g. officier vntaal had zes kamers ieder met vier bedden, zyn marinnuendels genuld,
 in die waermit gebragt werd lager een de vrasven toe waer ziek, geen de medigend
 gericht naar kooftlyk getelschap by een nital de fiesche lucht negen een chaise perue
 voor een vlijten deriet, de zieken op basterat gekaude soldaden waren vree van vriendelyk
 of medelygend. In de eerste nacht moest ik den dood schijde aanschouwen van den vorenge,
 waermit, die naunclyts de kamernitgedragen vrynde door een andere kiele, een stuurman
 vangen word die vree dagen later stierf. Het heel aan heel kooft met vrasvoring van
 leveren milt, binnen een paar roeken waer ik wel van de kooft berijdt, maar het overige bleef

maar weinig en het gerselschap dat mij omringde mat niet opbeurend. Zynaarvotelyk werd
 niet mynne kamer een licht weggechagene en daardoor my om in het laatste van de kamer mijn
 onbegrijpelijkheid hofpitaal te vragen uit met dat vader jas, vooral men ken de dood noemde,
 mij zoort de boeken voor te krijgen of te horen met nog verre van hersteld was.

Induschen was mijn schip verhoeken en daar ik dacht mij geheel overlaten in het saemde land,
 zonder middel van bestaan naar gunst wel die ik mijn aantok, met een geknakte gerondheid
 en niet meer herikende dan $\frac{1}{2}$ 30.- en myne reünige kleederen en boeken; zoo hofpitaal en
 ongelukte had ik mij nooit gevoeld, wat kon ik aanvangen?

Den dat zeeken in de eerste plaats, men moest my een goed kooplogement op bevooring stellen
 à 2.50 per dag maar ik intok. Dat het gunst wel van de 1 hang was bekeft met geregeld de
 worden maar de lande leinen zyne inlandische voor waren vreedelike menschen met wie
 ik verkeer aanknipske en door wie ik de reden konnde tergebrek aan officieren van geroend
 heid was voor welke de trekking ik willekeurde, waarden geestelijk het bevooropde dat men
 een examen aan mij overdeed maar ik zeer tegen opdrag, maar ik had geen keusen moest my
 onderwerpen.

Terstont eigen verbaring waren de examinatoren bezonder de reden over myne antwoorden.
 binnen een paar dagen zeiden de kuitpe ten aanstelling als chirurgijn 3 klake ontangen.
 hen konner de Chit. abjayoor de liden rijk een keer vriendelijk man, schen door mijn ziekte
 gelaatskleur getoefte na den afloop van het examen, belang in mij de stellen; hij vroeg naar een en
 ander en ziede toen: kon maar by myn inbrek nemen en niet worden op dat denkend. Gou.
 lare op nieuw ziek. Dit was een kuitpunt op mijn donken my, wie kon men gevoelen
 met melk en bloedschap ik bij dien veldener intok.

Een vogelvrijheid ik het gevoeld gehad als bij hem van men ik oel leude dat my voortaan de stude
 zou komen, hij bleef mijn vriend en raadman tot op zijn voortek naar europa, 1892. Om in mijn
 geldelijken nood te voorzien leende hij my 300.- voor het aankopen van eeniformen de eerste
 benodigdheden, twee roken maakte ik gebruik van zyne gastrijheid.

Intuschen ontving ik myne aanstelling als chirurgijn der 3 klake, maar een het genot van rijk
 woning en 83.- in de maand verbonden was. Een inkomen van 1000.- jaars was voor my een schat
 maar ik mocht had durven rekenen, al myne wenschen waren er door bevestigd, als ik mijn
 plicht maar deed dan was ik me een onafhankelijk man die niemand maar de oogen
 behoeft de de zien die zyn aavanceement in de hand had. cetera nullus die noed eerde zeer
 gedimpeerd door de mij aangeneken myne woning, bestaende in een groot kamer, waarin ik
 met drie kamars de verhuusde werd; het waren liden jongens met wie ik bijna drie jaar
 vriendschapsblyk leefde, doch mer moraliteit my schotke en tegensond van wie ik al zien en
 hooren moest dat voor mij verfoeglijk was, maar over ik niet altijd doringen kon doch dat
 my niet dan spottelyk over myne onvroelheid op den dathaalde.

De amembelen de sond niet een kappel des stoken en een paar lastje van bamboe en ieder
 een soldaten krib van het hospitaal, welke door vier stegen van bamboe en ditho kiel tot liden kant
 geplompeerd, met wit katoen als gordijn omhangen werd. De Palar Pong werd een makas
 en kuyen voor 99.- gekocht en wakt me ingesicht. Weltra ontbakte ik dat mijn staden met
 niet voor aankienlyk was als ik het aanrankelyk geschat had. De kamars en maakten my duidelijk,

dat mij ons de leere van broedersliefde voor onbegrijpt niet over verloren konden, en mij oergenoegen, ons met een balladje rijst met stroom voor twee duizend dat onbegrijpt in een plantengedrag: ik bleef bezorgd over d. Het middageden ik begen mij voor 18. in de maand van den hospitaalhof, be-
- stonde in dwep een portie uitgekoekt vleesch, een komst kip en groenten met klapherolie gebaden en doosheid, 's avonds een paar vishies met rijst. In plaats van mijn droeken me een stekje jenever met water en mij toekenden Chinese raadvigaren van 15- de 1000 stekjes, die de binnendrieden menich niet overmield de mus den kaden voor ten die degenwoordig door overloed in onzalde vermond, by een oel groover traktamen en bleef nog klagen over bekrompenheid, zonder de denken aan hetgeen mij konniers over 1816 ongedurende de eerste dinstjaren in het rijk. Indier behulpzaam moedden.
Door de verplaatsing van eenige onzer kamaraden in Soepers rang kwam er voor mij een eene nering mij, bestaande in twee kamers van 34 rijk. met een net helling samen geboden in een kerkendje, doch na eenelichheid ik er in December in het genomen of ik niet rijk en wel zeer ernstig. Batavische troepen met ontdekking der leers, gedurende drie maanden lag ik daar verlaten en hulpeloos, zonder andere troepen dan van de kerkendijst gedurende eenige maanden en die van een medelijdend kamaraad nu en dan, zedert overgelaten van de zorgen welwillendheid van een jongen die mij even oevring aendot al ik hem daar ik nog maar enkele woorden eba, - heisch konde.

Wist ik in die drie maanden gedurende die eindelijk overloog voortakend doorloofde nachten naar rijk en lichaamsleed. Kamaraad rijk zondellen, dat de doot een einde aan mijn ellende moest maken, bleef echter een ijdele mens. In veld 1816 begon de herstelling en degen eba kon ik de dienst herwaarden, ontferde de kerkendijst en de rijk om mij door neringerichte, ijverige plecht bebaeking de onderwereldendrug, maar in ik naar wensch moest klagen. Spoedig had ik de aeking en begrepenheid van den kerkendijst eba voor rijk in die make overboden al ik mij latijn leelde, maar in ik het eba niet voor gebragte eba er voor oel, in de eerste plaats kerkendijst en Hoogduitsch moest geleerd worden om de gemestkundige. bestende kunnen oerleeren waarvan ik nog zoo weinig wist, en van niet had ik groover afkeerdan van taalkunde, maar over ik geen konleg had en welke mij ongelooft oel in spanning oplegde by gemis aan hulpen goed onderwijst dat ik niet bekostigen kon. Vriendig oel heb ik aan mijn kerkendijst vriend rijk een reaktische kerkendijst de danken, die mij rijk vaderlijk aendot en mijn menigen moed om zijn beurs en boeken de hulps kwam, by hem was ik als kind in huis en by bleef mij een naaerachtig vriend tot aan zijn dood in 1838.

Lyde lieve goedhartige vrouwe werd. later een warme vriendin van de mijne in vier armen by in 1838 edierf maar door het leuensgeluk van haar echtgenoot zoo geheel verwoest werd, dat de energieke man tot een leedeloos maar moedigheid veriel, welke vermoedelijk zijn overlijden dood, 42 jaar" overleefde.

aan voormaak of uitspanning maar over konvens mijn trok dement de geringe verdiensten. tijd aerschild maar aan de studie geniet, voor mijne achterlijkheid in allen maten ook de kerkendijst geener verlor de laken gaan en oversteegheid die tondredugt kegt van elthens voort altijd wel beloofd. Ernst is het leuens zalig die kerkendijst. arheid en kerkendijst in edelen rijk, de kerkendijst heid naagt naar de rucht van den tijd. En de rucht van ontbering en ootharding moog ik oegden, zij zijn de konnengement aan mijn' gelukkigen volderdom.

Del dra. herpauze ik met niet geringe zelfvoldoening, dat ik mijne makkers in kennis niet slechts had ingehaald, maar zoover was zelfs gelyk, dat ik nog voor hen in het laakt van 1820 het examen voor Chirurgijn's klaagde kon afleggen dat glansrijk afleggen gevolge naar eenen rijkentiaal met 40 bedden aan mijne zorg werd oververtrouwd, 2 naarene praktische-leerschool welke mij aan vol nut was.

In 1821 werd ik bekend om de groote Palembang'sche expeditie ingescheept op de *Henriette* Elisabeth Kapitein Christiaan, met kolonel Buijschot dien officieren van minderen rang en 150 man troepen. Of schoon de Henriette een der grootste schepen aan dien tijd was, zoo was de ruimte voor 170 passagiers slechts equipage. Doch verre van voldovende, de helft der manschappen kon worden opgehouden op plaats vinden om de slaapen om zij de dienofficieren had den schiet in de kajuut & zoo kenomd, de muken maar maar ik gingen op het dek, de kappers, hokken etc. een'r Subplaat troeken sonder er de slaap te kunnen vinden.

Er werd in dien tijd al het mij zorg gedragen voor de gezondheid der troepen. De geneeskunde werd gering geacht, hare voorschriften in den mind. guldagen de stoffe de droeg bunde 10 & 20 De georgien van die overaarlozing kuden zich dan voort voor de neped die niet mochten eelak eenre troot van 33 schepengingen om den 26 mei 1821 van Batavia onder zeil, in den namiddag xalen er al drie schepen op de klippen der dinkende eilanden vast maadonder ook het sonke, niet den gevolge van meer of mind, maar van gebrek aan kennis onder zeelieden, die het waarsaaken niet kenden en gun goede kaarten der beschikking hadden; door de golfing der zee werd ons schip op gelijken meer op de roken gebomd. Voordat wij niet anders daeken of het xen in stukken strand, dat overmaat van ramp worden troce schieden door de cholera aangevallen welke over het zeet op Semarang waartige brokenen zich een paar dagen voor ons verhek ook de Batavia aertomd had. Die ziekte was aan de geneeskundigen van dien tijd geheel onbekend, ik miste niet aan dan maken Bengaal'sch geneesheer er een brochure van uitgegoot had.

Chirurgie en kleine nautie pogingen om ons schip meer stot de krijgers vouchde los, in doodsangst bragten wij den nacht door en bij het aanbaken van den dag kagen wij met ontsteking da de kne schepen onder lodgenooden verbrjeld waren. Gelukkig maten ten enige oijshet vrouwen de hulp gekomen die hen op de nabij zijnde eilanden in veiligheid gebracht hadden. alwaar al het onnarmalen bij welke rampen gaot, ontbrukt het aan beid en gezegonde orde de handharen de schieden en makoren braken de luiten openen maaken kich muken van eenige kelders jenseer en spoedig waren de muken smoorbronken; enige zielen in xee en knamen door eigen schuld reddelooz om, aan zorg voor vader en voeding smiddelen had het ont, broken en de eilanden waren onbemoed, zij haerden niet top den klapper maarmede naden wet de brandende dorst moest gekild worden.

Tot onre groote afgaschap vaakte ons schip in den namiddag ge heul olofen nu werd meste groothet voor richtingheid den steen genomd naar de eilanden naar de schip breukelingen zich bevonden in den allerjammert, kuden trostand daarde cholera onder hen uitbroke, nad maar aan reed eenige autorben waren, 2 hondert van die ongelukkigen muken wij overnemen niet deg. ons schip reeds meer dan met menschen voorradel was waaraan de noot lodige goolgeen kich niet kuden maaken.

Toen den volgende morgen de den scheen hadden verzuimd zij kintlyken in zee
 te overlefen, ende jammerkreden welke vandelijders in het volgekrachte duskenstet op
 degen waren haast overleuend, demyst het genoege saam aan allen ontbrak op hunlyden
 de verachten, gematrayen of kuyfens om op de leggen, geen de minste vercheering of midde
 delen tot reuiging. In een stinkende gloeiende atmosfeer maar alken door het grondst
 eenige overde lucht kon komen, lag ende ongelukkig entrich in humeniet overleuende op de
 bloode stek planken of hum kapotjaste ventelen daar het aanheimde ontbrak om hem te reuini
 gen of naar een de kome licht plaats over te brengen en aan andere kleeen de voortien.
 Reeds den tweeden dag was mijn kleine voorraad medicamenten verbruikt en zoo stond
 ik te midden van al die ellende geheel hulpeloos onder zee schen die alleen hulp van mij
 verzoachten en afsteekden.
 De scheepskapitein gelachte op oers ook vanden kolonel zijn achtersdokken men van
 ± 40 jaar om mij bij de staan duichthield zich ziek en bleef in zijn kooi liggen, ik kreeg
 kan niet de kieren en zijn hulp zere ook weinig gebaat hebben.
 In duschen deed ik al wat mogelijk was door inwijzing met hieke arak, afkooksel van goet
 en byst, aan de kruiden mette nog in de scheepsmedicynkast voorhanden waren, cranden
 melk met ont dat niet helpen kondens maar die doch de steking hadden de van koopsan
 selen demadigen door ten verthorven en koops in de boekenmen, op dore onder zulke omstan
 digheden geboortijde troak kalberij mette het doel niet minke daar op gelukkig enige niet
 door meer onder het gebruik mijner dranken met cognac dedeeld terstelden, die mijne knieën
 onraad en of warmde hand drukt en uit dankbaarheid voor al wat ik deed. Ook wist ik ook
 dat ik er mij weinig van moest keeigenen, doch werde mij die denken van erkentelijkheid
 te garen de goetigude in hulpe tot van aan kunnen zijnde makker.
 Slecht dagen en nog groote gedulle der nachten had ik in dore fraud van bemiddeling dorgelucht
 doen ik naar kien en ligge saam uit gebut ook in een stakke door de sklera aangeast.
 eberid droeg mij naar de kapitein maar ik de warmde simpatie ende yverigude hulp van de
 officieren onder vend, overnamelijk en in de eerste plaats vanden heer de skler die
 hieftaar dede zijn schotkradant voor eigen gebruik van bostania niet wat nog medegenomen
 den berde te geven, waardoor hij naant god mijner redder idgemeest. In gemene omstandigheden
 kon dore handeling niet meer dan natuurelijk goet hij ven geen biton dore vermelding
 verdienen, maar op zee met de oerschricketlike epidemie aanbord onder zulke omstan
 den, waarden offer met geen schakende vergeden aan hem die zich reghelstoot
 hij het hem drigend dreigend gevaar vergerelst oergat, daar ik geen mogelijkheid kende
 die drank de mijner hulpe aangevend drug te kuygen, al had men er en nullen voor willen
 bieden. For mijne dankbaarheid aan den salten man doen ik weder hereldt na, zal ik
 niet uitlozen, stek onvergeeld en niet onmedelken worden.
 Termyt ik daar mag del overslag, naak men met gemeld den scheepsbok der uit zijn kooi
 gekealden naar het kuyfken dede gij jagt om hulpe te verlenen. Voor loof in hem me ver
 troefeling bleef hij enige oogenblikken de daar kuyfken de ellende aantekomen,
 maar op hij in kadebtheid naar boengingen in zee steking, oogenblikkelijk werd een
 sloep gekeken en hij opgerispt en afgelend binnen boord gebragt, maaren zeer later

was hiem licht en door niemand werd de ongelukkige beklagd.

Erst tegen het einde der maand ebruik kwamen wij in de prachtige rivier van Palembang, de "Oeroes" door een bosch van chajistussen boom omringd dat schakelen aan maasde, verlegenmoedigde, doch welk onder ontbeutur wellicht tot nutte oraangeroed kunde, eevig ontbeuten.

Naar wij uit gemis aan wind regent het mare boek niet teilen konden maser gang nach duur in het dorp, alleen met den vloed konden wij langzaam voortuit komen en duenden raak naar den over, waar onstuig in de boordhakken vernard onvachakte vordet de sloepen onsvorden boegstereu om meder zij de komen, het masen vordelyk gebegunde een gunstche roek en wij oerlangen twousig onte oerwte bereiken om hulp aerschooning medicamenten en koe be komen voor onte kichen onter aendal nog al het groot mas maar en gelukkig met minder sterfte. Hy hadalen doen 2 gadoeden waaronder de deukpekapikein Christiaans aent Bada mader toort overleden.

Men wist dat den 15 degen de beroring dat de cholera de me delijk is dient op goed kund te worden dat niet een van de ten officieren die met ons in de kapuit dagen nachtlomgingen. Er door vangedast oord, nietly. niet in aarselde om myn hulp te soeken en de maychen niet ser, te soeken en in de vijoen; an de sinfecturen vord gen vordentlyk gadaet hadalen ten niemand had an de besmettelijkheid gelorpte, en ik men valseker te mogen aannemen dat mer dan de helft e der 300 numteren in een korps eerder op eenge hoort worden om getomen zijn in dien de cholera die in maarheid besmettelijk is.

Uindelyk na oel gesetkel bereikten wij de schepen der expedicie in de eerste dagen van juni op een kamstoeft (van dienlyd) aan oegand ontkagmetkende bakkerijen vorderd, met on naar ik men vordig anare. stikken in het hont, geflankeerd door een bakkerij om astuk on ken in de stak met de van de korpselaak Palembang komst. Dit oerdedigingskunt oer, m khaarden onte genie officieren uitnunkend getoken en vordert de zijn, de bakkerijen welk de vier breedri oer kerketen, hadalen ene dille van 20 vordten vordamungsteld niet soe bambe ontkrokan aan elkander getoorden met aarde en sand aangevuld en ontgangelyk door een groot aantal boomten vordigt op een in de rivier gehid dat vordelgum kleine sloepken demoltingen.

cel ed de gezondheid der troepen was het vordig gubelt, op vordelkende schepen was de cholera niet getoken ende sterfte. een groot dat lomgingen ballast murhad om de lysten in de diepte te laden. xienken welk e door het ontkinding sloet na een paar dagen naar boeren krammen en dagen lang op het vader dak om onte schepen vderen. Doord e ab maser ge vordel kerd en vordelkens met den vloed derug, het was een akelig seker vordel die half oergane door het bodellen vordmink e lysten, vordemalen niet dan vordlyng en afsteker in. Dat die kramstoeeden den vordlyken med in der vordalen vordelg ende officieren in sombere stemming bracht met de vordvorden. een halve eeuw is er sedert vordt rekenen nog staan die jammer vordelken my vord vordig vord een den geest dat de krammring myn vorderen vdoet. En ke vordingen vordelken in Nederland by de vordelde welk e rkerakt aan het liden in de geestkracht van het Indische leger maaraan men een groot dul van dien vordvordel vordeluligol is.

Onder al die vordigheid viel de vordel vordheid door nachtlidensgang anare te dragen.

1. lende ligt kregen wij den 15 juni bevel om smacht 2 uur de debarkeren met 300 man in eenige
 2. plaatsen in de veld en aan den oever te brengen maar we een voort diep in het onverastonden omringd
 3. door een maar gebremde, waardoor de pionniers met hunne lyden een doortocht moesten kapten
 4. melde op de vuurde plaatsen maar aan een man de, bagege, beliet.
 5. Slechts drie myl hadden wij af te leggen maar over mij droefte half uur marcheren en of beter door het
 6. moeras kliepen, het was een abdukt, vermoeijde, licht maar onder zelden magdeboos overkomen
 7. en die in ligte, vrouwen gelegd werden door, toelies gedragen dienen moeden tot overtoest der
 8. rivier. Zij hadden vorduslyk van der wt te laden daar onder vorduslyken in de medegecomen maatjes
 9. vader af te spoedig geleidigd waren en gelyk werd het moeras water opgeborst dat hier en daar
 10. in een' kuil vermeld was.
 11. Het doel van dien docht was om zoemorelyk 1000000 bakken om de kerkken en hem die zich
 12. negende vermeldde natuurlijke kinderpaalen er tegen te brengen, die lichtig achte, de verassen, cibaar hij
 13. was ons de slim afgevoert, dooren aantal gde boom in het boort, verdoelen in de maats
 14. dydig aan onte manoeuvre onder richte ten had hy doelmaterie voor orgmaetregelen genomen.
 15. Het geringe maats te bewijzing kon we der plaats te komen maar we clacken zonder slag of
 16. schoot de rivier over de kerkken om aan vachken in de over de te vallen met kanonschoten de maats
 17. beproeft. In plaats aan zich argeloven de slapende de laken overvallen, had de zijnd aan de overzijde.
 18. der rivier met drie, pondas gepende, pionnen geplaatst, welk onduidelijk de schoten waargen
 19. myneinig konden doen daar we slechten, maar kabbokken naar geen kanon noch schaden
 20. kunnen overen en onte goeren dreagen niet naar genog om hem te redden de te brengen.
 21. Spoedig kaalden wij toe, gesmevelden en enige getrokken maar onder toe officieren
 22. de blid Leichnerende Skuter. Er bleef niet anders over dan om buiten schot van den
 23. zijnd in het boort terug te kerkken en daar de overvallen. Dorelyk te vermeiden uitgeput
 24. waakte ieder een in onder overvrijgelyke de sinder om diech uit te stekken, mynejongen
 25. die de medicamenten en verbandmiddelen droeg, had onder enige jonge boomeneene kleine
 26. verhooping grond opgevoerd maar het eenig sinder voegmas. Allege de mynederen slep
 27. in te enige minnen voegruut als op het waerheid.
 28. Ongeachtig kwam de roet die zaligheid van het uitgeputte ligzaam tegen 10 uur teed verken
 29. door het gel gemekt demerkte ik eerst dat het water van de steeds wachende ziner myneeds do
 30. aan de knieën richte, waarmen ik in mijn' oorde slaft niet de meerkhad, legeneen boomgeleene
 31. sleghet water veldra tot aan de knieën en bij minigen kwam het angedig denkbeeld of wij
 32. ook reddelooz sinder maeden verdrinken daar i der onter zich niet in het geboorde te kunnen
 33. redden. c Na midder nacht had de ed in, om de terugmarsch te kunnen aanvaarden moesten
 34. myn natuurlyk wachten tot het water geheel weggetooid zou zyn en aldus verdrinkinge door.
 35. brengen, zelden door, langer gekneld hadden kunstnaprak verloren.
 36. De Palembangers zegten, dat de rivier de 222 jaeder kunne te kerkken en den
 37. geest, konden door middel hunner, kerkken de terugtocht onter sloepen afzenden, op dat
 38. zoovervrijgelyk te rein en daar de slagden einde spoede, werd onte positie verzoet gevee.
 39. lyk. De Ekkonell commandant Biscohof konde herigt van de geaalyke stelling waarin
 40. hy zich bevond, en vroeg nieuwe orders deryk hy de troep liet kerkken, maar in dien nacht
 41. van 16 op 17 juni moegen zy niet de dubbel verdiente rust genieten.

Onze soldaten verplicht om onder de wapens te blijven, stonden do over de kniën in het water. Zijne zonder medel' uitgeputtaansvermogen in carre gevormd, geduldigen kalen den dag of de nachten. Derwijl de chakra hare slagtoffers negraapte. cibengsoldaat viel neder door conculie? getuiffen dat nade dood, en een melnboken de dappers zich zonder murzen aansen, men hoorde niets dan de gesmoorde jammerkelen der overvenden.

Het was een' overvloedige nacht, gelukkig zonden zij doen de xem opklimmen het pad terug den vorigen dag door ons gebaad, waarop sommigen magteloos onverschillig over het leven en den vervolgenden zij and in een regen die melde geknichten gedragen moesten worden. Hierbaa lachijk maarst aan de koop die niet verder kon eenige reut gegund worden, voordat zij uerthlaast in den middag overrijger rake en moedeloos aanbod der schepen terugkamen.

Om dat gemonlyk werden zij inacht door de kalarmigenschit slader branders op onafstannenen; die tralen sloffen van bamboe met een half egeuuld metaal die kansen, olie, en kanten en andere licht ontstoken bare stoffen, met een ontstoken stont in verbinding, door den zij and met den bloed op onze vloot afgesonden; onnaakufelen zij sautrakende, ontploffen en de schepen in brand moesten stikken maarstegen ontter zij d'elken avond een aantal goed gepend en loopen merden vooruit zonden, om macht te houden en de branders door middel van d'eggen voorby de schepen te slepen dat gemonlyk gelukke voor dat de ontblamming plaats had en zij ons schaden konden.

In den nacht van 19 Juni kwam de oorlogsvloot in beweging, welke zich van 's zands batterij in slagorde schaarde, de schepen o' Naglay, van der Merf, Sagaraad en Leepaard verop welke tegenoveren. En den morgen, hun volle laag op de batterij leshandde en van die zij de draaklig beantwoord werden, derwijl onze oorlogsvloot 1100 kanonnen in getal niet met keloos bleven. Die kanonnenade was een prachtig maar niet minder nierving met kende gericht van ont, die opgeringen' afstand in barlagensen, praunen' gadelaksherd, met keloos het gunstig kladst op de werkt te bevormen moesten afmaken, of schoon een aantal kogel ontschieten en enkelen doodden of kneden.

Het was de eerste maal dat ik mij in het vuur besond maar in t'gansch niet op mijn gemak was en toch moest ik mij over de kamraden groot kenden en geen vrees doen, in t'gansch met de menschelijke natuur maar daarboren gelast de militaie eer, welke somde de jaardstoot een held maakt om zich den bade van een' overvloediger op de of feren; wanneer zal die onzalige draagheid eindigen en de menschelijke rede tot haar recht konnen der beugeling ongenodenaren met hunne sterlyke neigingen. Maar aan bleek h' jaardsen geen man met keloos moesten onder voerspen. Het schietten voor en over uit konderde muur menden, somonde zij de 4.14 schieten, derwijl de xem en land magt konderd uit 4500 man, tot d's middags 2 uur. daerner bevel gegeven werd tot lot de teruglocht, men had geen betes kunnen stekken en sommige schepen vooral de van der Merf, 1200 gehavend en hadden veel en groot aantal doodden en geknichten, 140 doodden en geknichten, dat zij het niet langer konden konden, de meer jammer omdat het juist aan twee oorlogsvlooters gelukte was mede de g. kieren trekkers eenige palen uit te kaken en een vloot op zij te maken voor kende de sterlyke bevormen' moesten.

Den maal voor der dorgedrongen konden se door de enge payage niet spoedig genoeg kerugt eeren den de andere grotere schepen afkoken, naard op de zij and zich over grote magt kocht tegen die kleine waardigen' m'ers, maar aan zij er een moesten prijs geven om de demanning de

hantender anderen om hulp smekende. Koning die doormaet gesfolheid hetenge verbleef met jammer.
Kredens oeroulde. Niet schijnlyker dan het geveel van hem, die nog gaarne redden wil maar niet dat
zijn roekenschap de kortzucht en zijne kunst niet oer mag de hoop van hem te oormermtlyken die op
hem verhoopen in hem allen hem redder zien.

Onder de heugte smelden herveken alle acht tyders aan hunne brandvonden en mogdie anderen
door kogels getroffen. Inmiddels had ik last gekregen om met de gebleefden op te trekken en
hem de Cabana in het hospitaal te brengen maar myn in de eerddagen van Augustus raak namen.
Niet een rust en kalme na zo veel treken van ellende en oermoeijis, den goetge van onse nachtelijke
docht in de overgevenen het half had door de arris vermaakt, dat verkonk helghe moet men ondersoeden
hebben om het te oorderen. Coler verdiensten zijn welke rechtmatige aanspraak op een ridder
kruis geven dan was het geen oermoeijis. noch oerschadting van hetgeen ik eerst aende chubtydes
en later aende delyke gekreken gedaan had, dat ik oafop die onderscheiding rekende die ik
daacht my, dreedubbel voor zo veel volhardingen inspanning verdiend had, en toch overden oele
anderen gedecoreerd, maar aan geen officier van gezondheid, behalve onse chef de chirurgijn
elajoor van haallen mocht dit de beurt vallen, omdat hy geen rapport van onse verrigtingen oorst
op de mekenende certuiflyg was om daer de hulp van anderen in te roepen die hem gaarne daarin
zouden bijgestaan hebben. Lieveer dan te bekenen dat hy niet in staat was nu te en verslag naar de
haren op te stellen, zwalk hy allerli ooveronder te komen de oonthomende Generaal
de Stiek die oel van hem hield had de owaakheid die de kortkoming door de ringerste zien poer,
van my ondergeschikten de slagtoffers oorden.

elk men 2 jaar oud is heeft men nog oel aan een viddert ruit en ikeren gaarne dat het
doen een groote beleustelling oer my was, die niet geheel nagekomen is oerd door de gedaalde, dat
het eertoller is geent ruit maar de overtuiging de berikden van het kenotte verdien te hebben, dan
er zich mede te sieren vinder de oeten maar voor het oet regent oerd.

Ik moest my deneden stellen met een dank bekrigingsanden Generaal kommandant der expeditie
en van het leger en oerd 24 Augustus beoerd tot oeffier van gezondheid brede klage waarvoor
ik reeds medio 1820 het enamen had afgelegd, en belast met de directie van het hospitaal en de goni,
reend dien te Palenbang in de thedentie Cherbon. Door de ootbrangen gradificatie, de kofpelden,
en drie maanden strakement en afloop der expeditie, geraakte ik in staat eenige kleine schulden
af te doen en hield nog 4000 oer. Ik was nu een man in beris, zoo zijk was ik nog voortgeest, gun
de schulden en een tot 1000 oerkoogd traktement, daarmede kon ik oet goeds doen.

In het vooruitzicht de Cherbon eenige inkomsten van de burgerpraktijk te zullen genieten, schreef
ik aan myn oom elbertman, dat hy myne zuster niet het 1000 schuinen en gedurende twee jaar o oem.
goede kortschool moet doen en haar daerna naar Indië zenden, naar het in dien tijd gemaakte
tyd niet omijfelaachtig maas of zy veru en goed kunnen doen daar zij een mooi ouge was. Tot dat
wel wela ik overloepig 1500 oerbeschikbar, ongelukkig kwam ik te laat myne zuster oetief aan de
deering nog geen 20 jaar oerd. Het was nu een smadelijk beleustelling byna gelijktijdig ontving ik
het oordbericht van myne ooeper verloofde Louise aan me geschreven had dat ik haar ontloeg van
haar moord en belofte.

zy tegen haar in aan een rijk man gekoppeld met wie zij een ongelukkig humelyksheden leide,
en na twee jaar aan de leering beoeruk, waarmede alle banden van liefde en sympathie in het vaderland

1. waren opgeloot. Ik had nog niet een broeder maar die was nauwelijks acht jaar oud toen mijn nichtken,
2. der gingen en later heb ik hem slechts meenden en gezien, en de stem des bloeds was van men oer
- me sprak en hooft opgeheft zich hiefken ons niet duidelijk hooren, ik vernam nu niet iets van hem.
3. Nog lang moed ik blijven aan buidloop, welke mij zoo ver maakte dat ik eerst tegen 6 November 1881
4. in staat was naar Cheribon te vertrekken. Op een kleine kruitvaarder schreef ik mij in waar ik
5. een' slechte tafel en logies vond, 't was een' ireselikt vroelend reis welke door stille en vrede vond
- is. elf dagen duurde. Te Palimang aangekomen, werden mijne jeugdige illusies van de ge-
- en. schreef, het hospitaal was gelegen op een uitgestrekte vlakke, aan een zijde in het kudden
- door hooft gebergte begrensd, de middelen van hooftvelden en onderbreik van het geschied van het
3. naby gelegen fort, waarin een compagnie Europeanen, 30 artilleristen en een zo veel Frans,
5. gaderde lankiers met vier officieren garnitoeven hielden.
1. Het hospitaal van 200000 polijaden omringd bestond uit een van planken gebouwde zieken-
- haal voor 40 bedden en een zoogen. officierswoning, opothek, kleeding en drie magazijnen.
2. celijne woning was 4 by 5 voet breed, waarin een kammer, om de alpen wasafgeschoten met
- den voor en achtergalerij van 2' 2' breedte, er waren slechts twee deuren in met houten spijlen
3. en liiken om te sluiten, door een houten beschoot der hoogte van 2' 2' breedte was mijn verblijf geke-
- den van dat door den officier van gezondheid 3 kl. 8. v. en den apotheker 2 kl. 8. v. met me-
- ik onder een dak huide, dat daer er niet een een soldat en was aangebracht een open ruime
- liet zo dat ik elk woord daar gesproken hooren moesten en zij mederkeuring van mij.
2. Nog daarheen klein kammer en keuken van bamboe op een binnenplaatsje door polijaden
3. ongeren, dan heb ik een voorstelling van hetgeen men doen en 'nige gouvernement woning
4. door officieren inwonde, en welke hooft vroeg wel aangekondigd al bij klagen over hunne
5. geringe traktementen in verbanding met dat van de ambtenaren.
6. Van den heer kraak die ik afloste nam ik zijn geheel ambtelumst over voor 1200 - constant,
7. maar wist dat het een geringe lere was in zijn rijk West Indië, en doch was er meer koudheid
8. onder de Europeanen dan tegenwoordig nu er zo veel mede keert dat hij die 1500 - inkomen
9. heeft, merkt en klaagt dat hij is niet van leven kon. De eerste reden was dat ik mij in dat politieke
10. al heel ongelukkig en verlaten onder menschen die mij zo veel gekel vrend naan, niet gelast mij niet
11. aankroft, vier handelingen en leeren mij te myn dagen de boos stond en die mij die hem niet wist.
12. ook links kleden liggen. Het waren voor mij treurige dagen maar in mijn heimwee ik wist meer
13. naars hun mist ik zelf niet, maar icht anders. Ik was waerlijk meer in Gods ganke bescheping
14. van gebrek aan behoorlijk onderwijst en opvoeding, hooft kinder dan ooit gevoelde, niet daar zat voor
15. administratie stukken, staten, reglementen en bepalingen en heel hoog maar van ik niets
16. verstand of begrip en doch was mij opgelegd de administratie te voeren voor de magazijnen van
17. kleeding, garnituren en ribes over de hospitaalvoeding, soldaten en traktementen dergelyke,
18. den, maar van ik moest boekhouden en alle voorant worden onder controle der inkomende, er ont-
19. nooddelijk aan de rekenkamer, temijl ik aan dat alles niet mist, er wist iets van geuen had.
20. celij was een voor de dienst afgekeurd vergaant als menagemeenter toegesogd, bij me ik der school
21. moest gaan om eenigtiens op de hoogte van mijn staak te komen, en beschaamd over mijn onkunde
22. was ik een der zoerig lering dat ik na een paar maanden mijne begroting en hooft gekel